

'Het effect van toevalligheid'. Cees Nootboom en de Franse poëzie-vertalingen in 'Avenue'

STÉPHANIE VANASTEN (Université Catholique de Louvain)

ABSTRACT

'Het effect van toevalligheid', zo verwoordt Cees Nootboom in een interview (Nootboom/Op de Beek, 2013 : IX) waar het vertalen volgens hem toe dient : een toevallige ontmoeting met poëzie, een ontdekking per ongeluk. Nootboom zelf is niet op de eerste plaats als vertaler bekend, nochtans maken het schrijven en het denken tussen de talen heen intrinsiek deel uit van zijn nomadische poëtica (vgl. Fenoulhet 2013). 'In Chinees schrijf ik ook', lezen we in het bekende gedicht *Getijde*. Welke plaats en functie heeft het vertalen juist in het oeuvre van Nootboom ? Het betreft hier een dimensie van Nootbooms werk die opvallend weinig is onderzocht.

In deze bijdrage onderzoeken we welke poëzie in 'Avenue Littéraire', het Supplement van het glossytijdschrift *Avenue* waarvan Cees Nootboom jarenlang de poëziedirecteur was, precies uit het Frans is vertaald. Na een overzicht en contextuele analyse van de Franstalige gedichten die in de poëzierubriek van het tijdschrift voorkomen, focussen we in het bijzonder op de weinige vertalingen uit het Frans die in 'Avenue' van de hand van Nootboom zelf zijn, nl. gedichten van Guillevic en Alain Trossat. Hoe valt deze keuze te verklaren? Wat zegt de vertaling zelf over de vertaalaanpak van Nootboom, over het snijpunt in zijn werk tussen vertalen en schrijven, over zijn positie als culturele bemiddelaar? En kunnen deze vertalingen van Nootboom ons iets vertellen over de culturele uitwisseling tussen het Franstalige en Nederlandstalige literaire veld in de jaren 1976-1990 ?

Stéphanie Vanasten is docente Nederlandse letterkunde aan de Université catholique de Louvain (Louvain-la-Neuve, België). Na haar studies in Louvain-la-Neuve, Berlijn en aan de KULeuven behaalde ze een doctoraat in de Duitse en Nederlandse literatuur met een vergelijkende studie over het groteske in het werk van Günter Grass en Hugo Claus (UCL, 2005). Ze was tien jaar lang als doctorale en postdoctorale onderzoekster verbonden aan het Fonds National de la Recherche Scientifique (F.R.S.-FNRS). Haar recent onderzoek richt zich op de problematiek van vertalers-schrijvers in een intercultureel perspectief en op het fenomeen stadsdichterschap. Ze werkte mee aan het internationale researchplatform *CODL - Circulation of Dutch Literature* (CODL, 2012-2015). In 2013 kreeg ze de Wetenschappelijke Prijs 'Compagnie du Bois Sauvage' van de Louvain Foundation Belgium, dat interdisciplinair onderzoek van de afgelopen drie jaar beloont.

stephanie.vanasten@uclouvain.be
www.uclouvain.be/stephanie.vanasten